

Dialyseafdeling

Inleiding

Dialysecentrum Deurne van het Elkerliek is een samenwerkingsverband tussen het Elkerliek en het Catharina ziekenhuis. In het centrum werken dialyseverpleegkundigen en nefrologen van beide ziekenhuizen. De afdeling is gecertificeerd door de Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector (HKZ). In deze folder informeren wij u over de gang van zaken op onze afdeling.

Dialyse

Uw nieren werken niet meer goed, waardoor u steeds meer gezondheidsklachten krijgt. Deze zijn niet meer alleen te verhelpen met medicijnen of een dieet. Daarom heeft uw behandelend specialist u verteld dat voor u dialyse noodzakelijk is. Dialyse is een behandeling die de nierfunctie vervangt, waarbij overtollig vocht en afvalstoffen uit het bloed verwijderd worden. Dialyse kan voor u en uw familieleden zeer ingrijpend zijn, omdat u meer gebonden bent en tijd moet vrijmaken voor de behandeling. U kunt uw leven mogelijk niet meer leiden zoals u gewend was. Ons dialyseteam wil u zo goed mogelijk helpen om te leren omgaan met uw ziekte, de behandeling en de gevolgen voor uw dagelijks leven.

Er bestaan twee vormen van dialyse:

- hemodialyse (HD)
- peritoneale dialyse (PD).

Hemodialyse (HD)

Hemodialyse is een behandeling waarbij uw bloed door een kunstnier wordt geleid om afvalstoffen en overtollig vocht eruit te verwijderen. Het gezuiverde bloed verlaat de kunstnier via een slang en stroomt weer terug in het lichaam. De kunstnier is gekoppeld aan een machine die zorgt voor een zorgvuldige dialysebehandeling.

Hemodialyse kan thuis plaatsvinden, zodat u een zo gewoon mogelijk leven kunt leiden. Hiervoor krijgt u scholing, begeleiding en ondersteuning van verpleegkundigen van het dialysecentrum. Zij verzorgen dit in samenwerking met deskundige centra zoals Dianet en Viecuri Vitaal.

Het is ook mogelijk om de hemodialyse in het dialysecentrum van het ziekenhuis te laten uitvoeren. Hierbij streven we naar zoveel mogelijk zelfstandigheid van de patiënt tijdens de behandeling, de zogenaamde actieve dialyse.

Peritoneale dialyse (PD)

Bij peritoneale dialyse komt het bloed niet buiten het lichaam, maar wordt uw eigen buikvlies gebruikt om het bloed te zuiveren (buikvliessoeling). Peritoneale dialyse voert u zelfstandig uit of met hulp van de thuiszorg of familieleden, in uw eigen omgeving. Ook bij deze behandeling krijgt u scholing, begeleiding en ondersteuning door verpleegkundigen van het eigen centrum.

Dialyseren op de afdeling

U heeft al een voorbereidingsfase doorlopen, voordat u voor uw eerste behandeling naar de dialyseafdeling komt. Wij noemen dit de predialysefase. Tijdens deze fase maakt u kennis met de medewerkers op de afdeling en krijgt u voorlichting over de verdere gang van zaken.

Onze afdeling met 17 dialysetations is geopend van maandag tot en met zaterdag. U dialyseert zoveel mogelijk op vaste dagen en tijden. Hierbij proberen we zoveel mogelijk rekening te houden met uw voorkeur.

Dialyseteam

Bij uw behandeling in het dialysecentrum zijn verschillende hulpverleners betrokken. Zij werken nauw samen om u zo goed mogelijk te behandelen en te begeleiden.

- **Eerst verantwoordelijke verpleegkundige (EVV)**

Al vanaf de eerste dialyse krijgt u te maken met een vaste contactpersoon: uw eerst verantwoordelijke verpleegkundige (EVV). Dit is een verpleegkundige die uw belangen behartigt. Zijn er zaken die niet direct geregeld kunnen of moeten worden, zoals een vakantiedialyse, dan kunt u dit met uw EVV-er bespreken.

- **Nefroloog**

U bent onder behandeling bij een internist die gespecialiseerd is in nieraandoeningen, ook wel nefroloog genoemd. Deze specialist is verantwoordelijk voor de medische zorg aan dialysepatiënten. De nefroloog bezoekt u wekelijks (en zo nodig vaker) tijdens de dialyse. U kunt dan vragen stellen over de behandeling. Als u een arts wilt spreken buiten de vastgestelde visitetijden, kunt u een afspraak maken via de polikliniek.

Elk jaar wordt u uitgenodigd voor een gesprek met de nefroloog en een verpleegkundige om de behandeling te evalueren. Uw partner of familielid zijn van harte welkom om hierbij aanwezig te zijn.

- **Dialyseverpleegkundige**

Tijdens elke dialyse is deze verpleegkundige verantwoordelijk voor de zorg rondom uw behandeling.

- **De afdelingsmanager**

De afdelingsmanager is belast met organisatorische werkzaamheden. Heeft u vragen en/of opmerkingen, aarzel dan niet om een gesprek aan te gaan. Een afspraak kan gemaakt worden door de secretaresse.

- **Dialyse-assistent**

De dialyse-assistent legt de materialen klaar, helpt bij het opbouwen van de machines en assisteert bij het aan- en afsluiten.

- **Voedingsassistent**

De voedingsassistent zorgt voor het eten en drinken. Eventuele wensen kan u met haar bespreken.

- **Medisch maatschappelijk werk**

Het inpassen van de dialyse in uw dagelijkse leven kan moeilijk zijn. Het leven met een nierziekte levert mogelijk vragen en/of problemen op. Afhankelijk van uw situatie voor de ziekte krijgt u te maken met een aantal wetten, regelingen en/of voorzieningen. De medisch maatschappelijk werker kan u informeren over de inhoud van de diverse zaken, hulp bieden bij het regelen ervan en u doorverwijzen naar de juiste instanties. Ook uw partner/familielid kan bij de medisch maatschappelijk werker terecht voor steun en begeleiding.

- **Diëtist**

Het dieet is een belangrijk onderdeel van uw behandeling. Het volgen van een dieet is onder andere noodzakelijk om hoge bloeddruk en vochtophoping, complicaties die bij nierziekten vaak voorkomen, te bestrijden. Als u een dieet moet volgen of als naar aanleiding van de bloedsuikerslagen een verandering van uw dieet noodzakelijk is, dan wordt de diëtist ingeschakeld. Het eerste contact vindt meestal al plaats, voordat u met dialyseren begint.

De diëtist gaat bij het samenstellen van een dieet eerst kijken wat u gewend bent om te eten en te drinken. Daarna stelt de diëtist samen met u het dieet op, waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met uw voedingsgewoonten. De diëtist bespreekt met u de dieetrichtlijnen en begeleidt u bij de praktische uitvoering hiervan.

Minimaal twee keer per jaar bespreekt de diëtist met u of het dieet en de dagelijkse hoeveelheid vochtopname moeten worden aangepast. Dit gebeurt op basis van uw (streef)gewicht en de actuele bloedsuikerslagen.

De diëtist is de aangewezen persoon om u en uw partner/familielid te helpen bij alle vragen en problemen rond uw voeding. U kunt telefonisch contact opnemen met de afdeling Diëtetiek, telefoonnummer 0492 – 59 55 60. Het telefonisch spreekuur is op maandag tot en met vrijdag van 8.15 – 10.00 uur.

- **Secretaresse**

U kunt met vragen over taxivervoer, declaratieprocedures en het maken van afspraken terecht bij de secretaresse.

Regels dialyseafdeling

De dialyseafdeling heeft enkele regels opgesteld om de veiligheid en privacy op de afdeling van zowel het dialyseteam als van u als patiënt en uw bezoekers te waarborgen:

- **Rolstoelen, rollators en scootmobielen**

Vanwege de veiligheid moeten rolstoelen, rollators en scootmobielen op de gang blijven staan. Tijdens de dialyse zit u in een speciale dialysestoel. Dit is een gemakkelijke stoel die elektrisch te bedienen is, zodat u in elke gewenste stand kunt zitten of liggen.

- **Tijdverdrijf**

Tijdens de dialyse heeft u de mogelijkheid om naar de televisie te kijken of gebruik te maken van internet. Uiteraard kunt u ook iets van thuis meenemen om de tijd aangenaam mee door te brengen.

- **Eten en drinken**

Tijdens de dialyse bestaat de mogelijkheid om een kleine broodmaaltijd inclusief koffie en thee te nuttigen. Dit wordt verzorgd en aangeboden door de voedingsassistente. Als de arts u **fosfaatbinders** heeft voorgeschreven, denk er dan aan om deze van thuis mee te brengen.

- **Bezoek**

Misschien vindt u het fijn om tijdens het dialyseren bezoek te ontvangen. Er zijn geen bezoektijden, dus u bent vrij om bezoek te ontvangen. Daarbij geldt wel dat het aantal bezoekers op de afdeling beperkt moet blijven. Het is namelijk belangrijk dat er rust op de afdeling heerst bij het uitvoeren van de behandeling. Bij het aan-en afsluiten en wanneer de arts op zaal visite loopt, wordt het bezoek verzocht op de gang te wachten in verband met de privacy.

- **Gebruik mobiele telefoon**

U mag tijdens de dialyse gebruik maken van uw eigen mobiele telefoon, maar **niet** tijdens het aan- en afsluiten van de dialysemachine en tijdens controles.

- **Eigen verantwoordelijkheid**

Wij gaan uit van de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de patiënt. Dit betekent dat met u wordt overlegd wat u zelf kan en wil doen. Hierbij kunt u denken aan:

- zelf de dialysemachine opbouwen en bedienen;
- zelf aanprikken van de shunt.
- het actief meedenken in de behandeling
- inzage in uw eigen labuitslagen.

Natuurlijk staat er altijd een verpleegkundige voor u klaar om u te helpen zo comfortabel mogelijk te dialyseren. Het is gebleken dat patiënten die actief met hun situatie om weten te gaan, er positiever en bewuster mee om kunnen gaan.

- **Persoonlijke eigendommen**

De dialyseafdeling draagt geen zorg dragen voor uw persoonlijke eigendommen. Wij adviseren u om waardevolle eigendommen thuis te laten. Als persoonlijke eigendommen toch zoekraken, moet u zelf aangifte doen bij de politie. Voor vergoeding wendt u zich tot uw eigen verzekeraar. De receptie van het ziekenhuis registreert welke eigendommen zoek zijn geraakt, voor het geval dat ze worden teruggevonden. Eventuele schade aan uw eigendommen kunt u melden bij de afdelingsmanager.

Praktische informatie

- **Vervoer**

Uw vervoer van en naar de dialysebehandeling wordt vergoed door uw zorgverzekeraar. U kunt kiezen tussen een kilometervergoeding en taxivervoer. De secretaresse van de dialyseafdeling kan voor u een machtiging aanvragen voor de taxi.

- **Vakantie**

U kunt als u dialyseert ook met vakantie. Wilt u echter voor een langere periode met vakantie, dan zal de dialyseafdeling met u kijken op welke dagen/tijden u na terugkomst weer gaat dialyseren. Als u naar het buitenland op vakantie gaat, moet u mogelijk via uw apotheek zelf zorgen voor medicatie zoals bijvoorbeeld Aranesp®.

Klachten en complimenten

Complimenten en suggesties kunt u met ons delen. Deze horen wij graag en waarderen wij zeer. Mocht u niet tevreden zijn over de gang van zaken op onze afdeling, aarzel dan niet om uw ongenoegens kenbaar te maken aan uw verpleegkundige, de afdelingsmanager of uw arts. Is een gesprek met de betrokkene niet mogelijk, heeft dat niet opgeleverd waar u naar op zoek was, of wilt u dit om bepaalde redenen niet, dan kunt u zich wenden tot de klachtenfunctionaris. Zij is werkzaam op de afdeling Cliëntenbelangen.

U kunt uw klacht mondeling, schriftelijk of via de website bij haar bekend maken. De klachtenfunctionaris neemt altijd persoonlijk contact met u op. U kunt met haar een vertrouwelijk gesprek hebben, waarna zij, in samenspraak met u, bekijkt hoe zij u het beste kan helpen. Er zijn geen kosten aan deze procedure verbonden. Meer informatie vindt u op de website www.elkerliek.nl/klacht en in de folder 'Heeft u klachten, suggesties, of complimenten'.

Patiëntenbelangen

- **Nierpatiëntenvereniging Catharinaziekenhuis/Elkerliek**

Zowel (pré)dialysepatiënten, getransplanteerden als partners kunnen lid worden van de vereniging. Naast belangenbehartiging en informatieverstrekking is ontmoeting een belangrijk doel van de Inschrijfformulieren voor lidmaatschap zijn op de dialyseafdeling aanwezig. Meer informatie vindt u op de website www.ncz-eindhoven.nl.

- **Stichting Renine**

De behoefte aan dialysebehandelingen neemt nog steeds toe. Om goed aan de toekomstige dialysebehoefte te kunnen voldoen, hebben artsen, ziekenhuizen en de overheid gegevens nodig van alle dialysepatiënten. Stichting Renine verzamelt deze gegevens en brengt jaarlijks een anoniem rapport uit. Als u start met dialyse krijgt ook u de vraag of een aantal gegevens over u verwerkt mogen worden door stichting Renine. Uiteraard worden deze gegevens vertrouwelijk en beroepsmatig gebruikt.

Meer informatie

Folders met aanvullende informatie over onderwerpen die met uw ziekte of met de gang van zaken in het dialysecentrum te maken hebben, vindt u in het folderrek van de dialyseafdeling.

Bereikbaarheid

Heeft u vragen of maakt u zich zorgen over zaken die met de dialyse te maken hebben, neemt u dan gerust contact op met uw behandelend arts, de verpleegkundigen van de dialyseafdeling of een andere hulpverlener van het dialyseteam, telefoonnummer 0492 – 59 59 46. De dialyseafdeling is bereikbaar van maandag tot en met zaterdag van 07.00 uur tot 19.00 uur. Buiten deze openingstijden kunt u contact opnemen met de afdeling Spoedeisende hulp, telefoonnummer 0492 – 59 55 71. De arts-assistent beoordeelt dan welke stappen ondernomen moeten worden in overleg met de nefroloog.

Bij ziekteverschijnselen die niet met de dialyse te maken hebben, kunt u beter eerst overleggen met uw huisarts.

Tot slot

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, neemt u dan gerust contact op met de Dialyseafdeling, telefoonnummer 0492 – 59 59 46.

Telefoonnummers en adressen

Dialyseafdeling

T: 0492 – 59 59 46

maandag t/m zaterdag van 07.00 tot 19.00 uur

Spoedeisende hulp

T: 0492 – 59 55 71

Locatie Helmond

Wesselmanlaan 25
5707 HA Helmond
T: 0492 – 59 55 55

Locatie Deurne

Dunantweg 16
5751 CB Deurne
T: 0493 – 32 88 88

Locatie Gemert

Julianastraat 2
5421 DB Gemert
T: 0492 – 59 55 55

